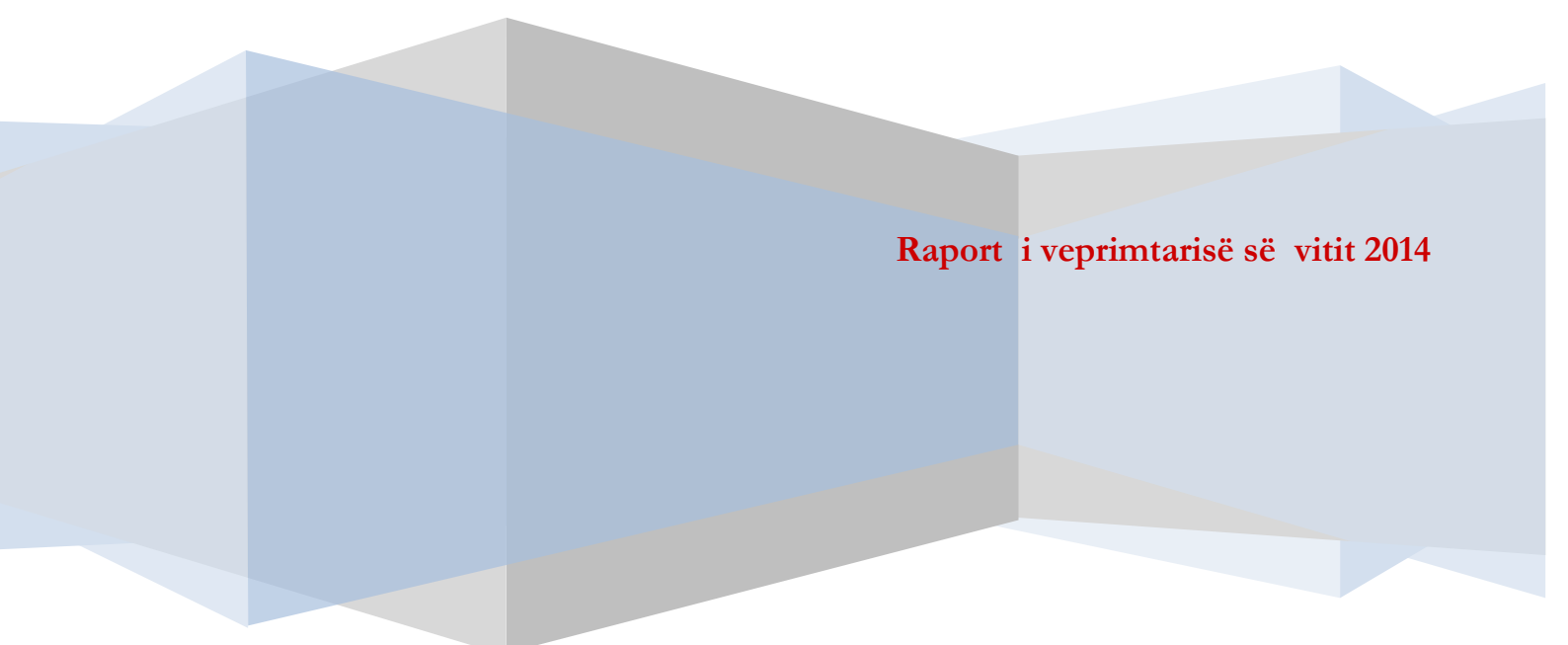

MINISTRIA E FINANCAVE
Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

AVOKATI I TATIMPAGUESVE

Raport i veprimtarisë së vitit 2014

Misioni ynë, një garanci për tatimpaguesit.

Drejtoria e Avokatit të Tatimpaguesve, mbron interesat e tatimpaguesve në marrëdhëniet e tyre me strukturat e administratës tatimore.

Roli ynë është një garanci më tepër, për sigurimin e mbrojtjen e këtyre të drejtave dhe i shërben, forcimit të partneritetit midis administratës dhe biznesit, që padyshim jep ndikime pozitive, në përmirësimin e klimës së të bërit biznes në vend.

Praktikisht, funksionet tona kryhen parasëgjithash, duke forcuar linjat e komunikimit dypalësh, me anë të takimeve të drejtpërdrejta, me anë të pranimit, shqyrtimit, si dhe vlerësimit të kërkesave apo ankesave të tatimpaguesve, që shfaqen periodikisht në çdo pjesë të territorit.

Me përkushtueshmëri janë pranuar e analizuar çdo adresim i natyrës ankimese, me përmbajtje të problemeve të natyrës administrative, si vonesa të paarsyeshme, gabime të inspektorëve tatimorë, mosrespektimi i procedurave tatimore apo shkelje të procedurave tatimore.

Për herë të parë gjatë këtij viti, dialogu me tatimpaguesit u ngrit edhe nën një suport elektronik, ku një numër kërkesash apo edhe pyetje u trajtuan me këtë formë komunikimi.

Rregullisht, brenda afateve e kalendarit të përcaktuar në bazën nënligjore, janë bërë raportimet e problemeve më të prekshme, të hasuara gjatë punës sonë operative. Raportet i dërgohen çdo muaj drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve dhe çdo tre muaj, Ministrisë të Financave.

Ndërkohë, që një fushë tjetër e veprimit, është e lidhur me një veprimtari sqaruese e informative, për gjithcka që ka të bëjë me zbatueshmërinë e legjislacionit tatimor të Republikës së Shqipërisë.

Gjatë gjithë vitit është synuar me ngulm, që drejtoria e Avokatit të Tatimpaguesve, *të jetë dhe të mbetet, një derë e hapur për çdo tatimpagues*, duke dhënë ndihmesë në forcimin e marrëdhëniesve dialoguese të administratës me përdoruesit e sistemit.

I. Baza ligjore e funksionit të Avokatit të Tatimpaguesve.

Edhe gjatë vitit 2014, Avokati i Tatimpaguesve, u mbështet në të njëjtën bazë ligjore, të pandryshuar, që nga periudha e implementimit të plotë të funksionit, tre vjet më parë.

Konkretisht:

- *Ligji* nr. 10261, datë 01.04.2010, "Për disa ndryshime në ligjin nr. 9920 datë 19.05.2008 "Për Procedurat Tatimore në R.Sh.-se", ligjëroi vendosjen e strukturës së Avokatit të Tatimpaguesve, për herë të parë në Shqipëri.
- *Ligji* nr.124/2012, datë 20.12.2012, "Për disa ndryshime në ligjin nr. 9920 datë 19.05.2008 "Për Procedurat Tatimore në R.Sh.-se", e vendosi si funksion të vecantë të administratës tatimore, atë të Avokatit të Tatimpaguesve.
- *VKM* nr.648, datë 28.07.2010 "Për Avokatin e Tatimpaguesit", përcaktoi rolin, autoritetin dhe funksionet e Avokatit të Tatimpaguesve.Njëkoësisht ky vendim përcakton edhe marrëdhëniet me strukturat e tjera të administratës tatimore dhe me palët e treta.
- *Udhëzimi* i Ministrisë së Financave nr.37, datë 05.11.2010, përcaktoi procedurat që ndiqen nga tatimpaguesit , kur ato i drejtohen Avokatit të Tatimpaguesve, si dhe procedurat e mënyrën e komunikimit të këtij të fundit, në marrëdhëniet me strukturat administrative takuese, të çështjes së paraqitur nga tatimpaguesit.

II. Fusha e kompetencave të Avokatit të Tatimpaguesve.

Sipas asaj fuqie, që i është dhënë strukturës nga ligji i lartpërmendur, drejtoria e Avokatit të Tatimpaguesve, edhe për vitin që u mbyll, ka patur kompetencë të shqyrtojë ato kërkesa/ankesa të tatimpaguesve, që lidhen me një nga arësyet e mëposhtëme:

- vonesa administrative në veprime /kthim përgjigje;
- gabime të inspektorëve tatimorë.
- mosrespektim i procedurave tatimore.
- shkelje te procedurave tatimore.

Përgjithësisht, natyra e kërkesave të tatimpaguesve është konstatuar në përputhje me mundësitë tona reale, për të mundësuar edhe mbështetjen tonë aq herë sa është kërkuar.

Por Avokati i Tatimpaguesve, nuk ka kompetencë të shqyrtojë rastet :

- Kur ndaj çështjes së paraqitur nga tatimpaguesit më parë ka filluar një investigim nga drejtoria e Hetimit tatimor.
- Kur ndaj çështjes së paraqitur nga tatimpaguesit, ka nisur një investigim, nga drejtoria e Investigimit të brendshëm.
- Në progesin e përcaktimit të detyrimit tatimor. Përgjithësisht, kur një vlerësim, kryhet jo konform procedurave ligjore.
- Në rastet që janë në proges apelimi. Natyrisht, ne nuk jemi dhe vazhdojmë të mos bëhemi, palë në këtë proces të vecantë, ku tatimpaguesit kanë të drejtën e tyre të mbrohen dhe struktura apeluese të jetë sa më objektive dhe e pavarur. Përgjithësisht, si edhe më parë, kemi diskutuar disa raste, kur një apelim, kryhet jo konform procedurave ligjore, apo nënligjore në fuqi, kryesisht në raste të rivendosjes në afat të kërkesave në apelim.

III. Tatimpaguesit që i drejtohen Avokatit të Tatimpaguesve.

E drejta fiskale në Shqipëri, mbështetet në parimin e barazisë së të gjithë tatimpaguesve përpara ligjit, i cili është edhe akti i vetëm administrativ në vend, që i cakton taksat e tatimet. Unik është edhe parimi ku mbështetet mbledhja e taksave e tatimeve në Shqipëri, qartësisht i përcaktuar edhe në strategjitë e administrimit, ai i përmbushjes vullnetare të detyrimeve fiskale nga tatimpaguesit. Në këtë kuptim, roli i administratës priret gjithnjë e më shumë, drejt atij të të shërbyerit, për të bërë më të lehtë procesin.

Avokati i Tatimpaguesve, është i pozicionuar në krahun e asaj pjese të administratës, që ka vetëm një detyrim, atë të mbrojtjes së të drejtave të ligjshme të tatimpaguesve.

Drejtorisë së Avokatit të Tatimpaguesve, mund t'i drejtohen të gjithë tatimpaguesit, e regjistruar në administratën tatimore, për çështje të lidhura me administrimin tatimor, si ato që kanë të bëjnë me zbatueshmërinë korrekte të ligjit bazë procedural ashtu edhe të ligjeve të tjera specifike e teknike në fuqi.

Në Drejtorinë e Avokatit të Tatimpaguesit, gjatë vitit 2014, janë paraqitur 171 çështje nga tatimpagues të ndryshëm, nga të cilat janë adresuar me protokoll 109 kërkesa zyrtare të tatimpaguesve. Për këto të fundit është hapur një procedurë e zgjeruar shqyrtimi e hetimi.

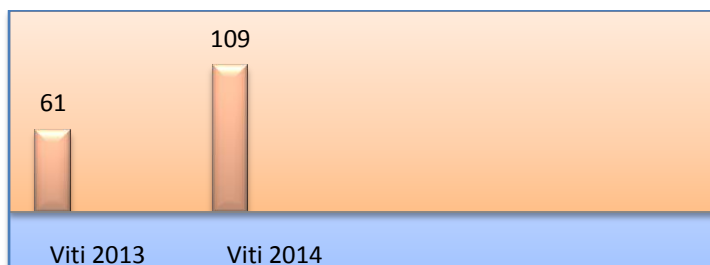
Ndërkohë, janë ezauruar në mënyrë operative, çështje të dala nga pritjet e drejtpërdrejta të tatimpaguesve, jo të natyrës hetimore.

- Në raport me vitin paraardhës, ky vit rezultoi me një fluks të më të lartë të praktikave të arrira e të përfunduara, rrjedhojë e një arritjeje normaliteti gradual hap pas hapi të autoritetit të administratës.

Rritje të besimit tek ne dhe tek administrimi në përgjithësi, është konsideruar nga ana jonë ky fakt.

▪ Figura 1.

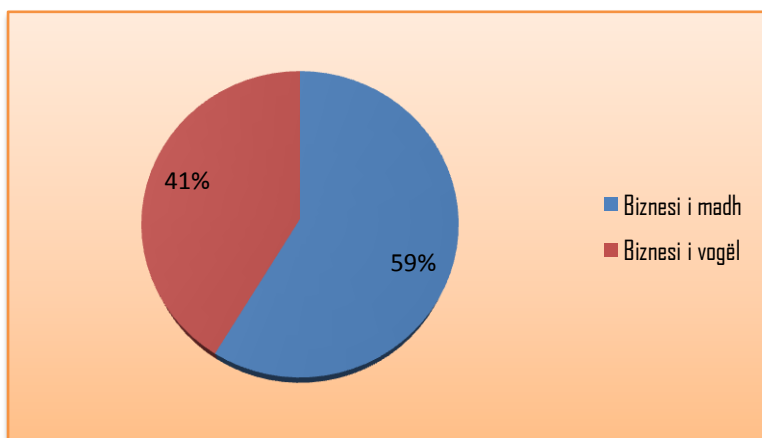
Praktika të hetuara dy vitet e fundit

- Nga praktikat e shqyrtuara e hetuara hollësisht, 64 prej tyre kanë qenë të adresuara nga tatimpagues të regjistruar në biznesin e madh, ndërsa 45 adresime kanë qenë nga tatimpagues të tatimit të thjeshtuar mbi fitimin (biznesi i vogël).

▪ Figura 2.

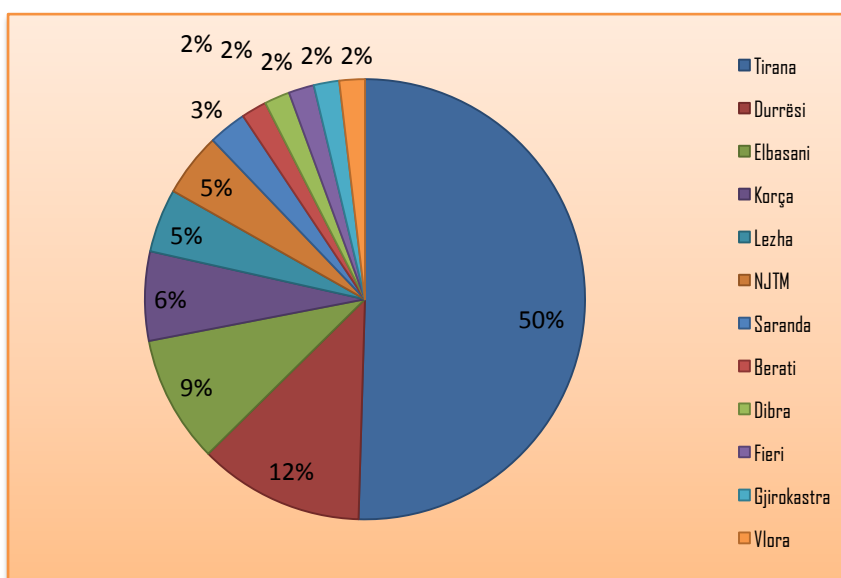
Praktika sipas llojit të përgjegjësisë tatimore.

- Përsa i takon shpërndarjes territoriale, pothuaj të gjithë drejtoritë rajonale, janë përfshirë në fushën e komunikimit më cështjeve të hetuara.

▪ Figura 3.

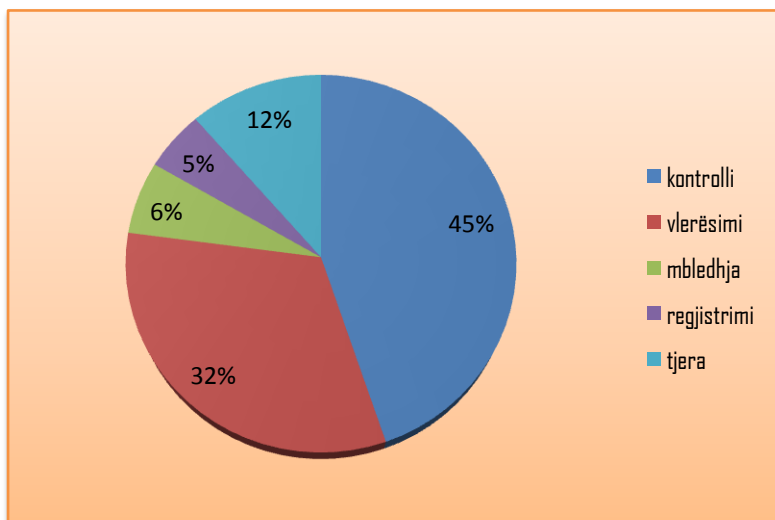
Praktika sipas drejtorive rajonale tatimore.

- Në raport me funksionet takuese të përgjegjësisë administrative brenda drejtorive rajonale, praktikat sipas rradhës, më tepër i takojnë kontrollit tatimor, përpunimit e vlerësimit të deklaratave, mbledhjes së detyrimeve, regjistrimit të tatimpaguesve, etj.

▪ Figura 4.

Praktika sipas funksioneve të administratës rajonale.

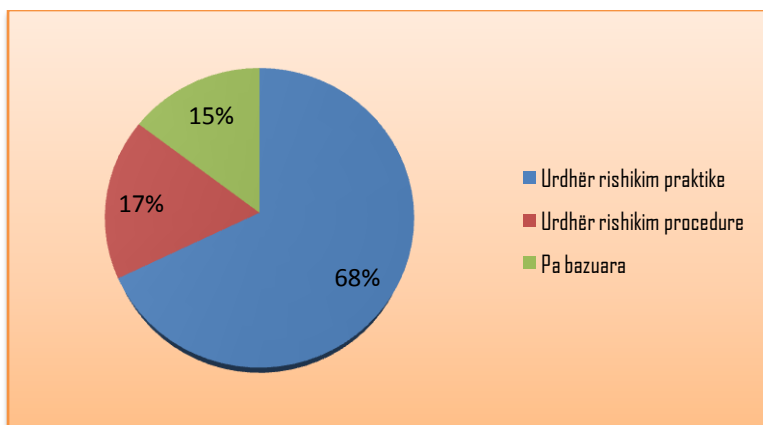

- Ndërsa përsa i takon praktikave që kanë të bëjnë me aparatin e Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, kryesisht kanë qenë kërkesa për mbështetje, të funksioneve drejtuese, lidhur me kontrollin tatimor, apo me qëndrimin zyrtar, që duhet mbajtur për zbatimin e ligjeve specifike tatimore.

- Në kushtet e zbatimit të një procedure të përcaktuar më parë në bazën nënligjore të veprimit, nga drejtori janë nxjerrë edhe urdhërat e rishikimit të praktikës, për drejtoritë rajonale në 74 raste, urdhërat e rishikimit të procedurës për drejtoritë e aparatit qendror, në 19 raste. Ndërkohë që pas shqyrtimit paraprak, në 16 raste, hetuar paraprakisht, nuk është vendosur fillimi apo vazhdimi i hetimeve (praktika të paplota/të përsëritura/të pabazuara për ndjekje nga ana jonë).

▪ Figura 5.

Shpërndarja e praktikave sipas përkatësisë

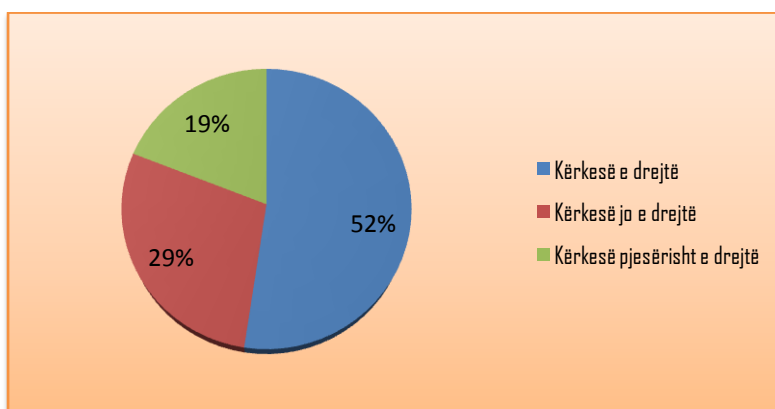
- Nga opinionet e dhëna,(pa përfshirë rekomandimet), në 24 raste të hetuara ka rezultuar që organet tatimore nuk kanë vepruar në kundërshtim me bazën ligjore në fuqi, në 16 raste, pjesërisht opinioni ynë ka mbështetur disa nga kundërshtitë e paraqitur nga tatimpaguesit, ndërsa në 44 raste të hetuara, opinioni i nxjerrë ka qenë në mbështetje të kërkesave ankimuese të tatimpaguesve.

Rastet e tjerë janë përmbyllur me rekomandime për strukturat rajonale tatimore.

- Në vazhdim të asaj që është kryer, një numër cështjesh,janë përfunduar pa hapur procedurë zyrtare nga ana jonë, por që janë zgjidhur drejtpërdrejtë, pas sqarimeve dhe sugjerimeve që u kemi dhënë tatimpaguesve, por edhe strukturave të vecanta të drejtorive rajonale, qoftë duke proceduar elektronikisht me palët.

▪ **Figura 6.**

Shpërndarja e opinionëve të nxjerra gjatë vitit.

Nga praktika e komunikimit me disa drejtori rajonale,ka patur vonesa prej tyre në dhënien e detajeve e sqarimeve të kërkuara në urdhërat tona të rishikimit të cështjeve.

Problematic mbetet fakti që, përsëri ne konstatojmë që për urdhërat e rishikimit të praktikës, të dërguara nga drejtorja e Avokatit të Tatimpaguesve,drejtuesit rajonalë, ja përcjellin për të përgatitur përgjigjen, apo trajtuar cështjen, po atyre inspektorëve, që me veprimet a mosveprimet e tyre, janë kundërshtuar nga tatimpaguesit.

Eshtë dukuri shqetësuese, e ngritur edhe më parë, tashmë e përsëritur,por e pandryshuar në qëndrim nga drejtuesit rajonalë të tatimeve.

Opinionin ynë është që, *nuk mund të zgjidhë një problem, pikërisht ai individ, që e ka krijuar vetë atë.*

- Bazuar në kuptimin e misionit, të funksionit, si dhe të autoritetit të Avokatit të Tatimpaguesve, kemi konceptuar dhe për raste të vecantë , kemi aplikuar edhe veprimet monitoruese për mënyrën e të kuptuarit e të zbatuarit nga administratat tatimore të procedurave që prekin drejtpërdrejt tatimpaguesit. Ideja ka qenë që të grumbullohet informacion, më parë se ai të vijë si problem i personave të tretë, në një kohë të dytë.

IV. Dukuri të veçanta nga shqyrtimi i kërkesave.

- Nga kërkesat/ankesat e adresuara, si dhe opinionet e dhëna për këtë muaj, sqarohet se ato kanë pasur si problem, përdorimin jo korrekt i procedurave, gjatë një kontrolli në vend; vlerësime tatimor në grup për shoqëritë që operojnë në tregun e hidrokarbureve; kualifikim i përgjegjësishë tatimore të tatimit të thjeshtuar mbi fitimin mbi bazën e qarkullimit; referim i gabuar i bazës ligjore; kontestim të dënimeve për mosdeklarim vjetor të të ardhurave, për tatimpagues me qarkullim nën kufirin e detyrueshëm të deklarimit; rimbursimin e TVSH-së.

- Në vijim të evidentimit të problematikave më të spikatura, që evidentohen nga analizat që i bëhen ankimeve e kërkesave, në përfundim të çdo hetimi për to, konstatohet që një pjesë e tatimpaguesve, sidomos ato të regjistruar në tatimin e thjeshtuar mbi fitimin e biznesit të vogël, jo të gjithë kanë dijeni për detyrimet e tyre (pa folur për të drejtat). Ato dëshmojnë që në sportelet e QKR-së, të regjistruarit rishtazi nuk informohen për detyrimet e tyre deklarative, sipas kalendarit tremujor apo mujor, të përcaktuar në bazën ligjore tatimore.

- Nga sa është konstatuar këtë vit, ndryshe nga periudhat e mëparshme nuk ka ankese masive, që kanë të bëjnë me veprime të sektorëve të verifikimit në terren lidhur me përdorimin e pajisjeve fiskale; më parë kjo kategori e ankësive ishte dominuese në totalin e tyre. Këtë statistikë e sjellim për faktin që, krahasimi i mënyrës së veprimit të këtyre strukturave, fillimisht evidenton heqjen dorë nga praktikat abuzuese të konstatuara më parë, por ndërkohë që veprimet kontrolluese të tyre, të mund të sigurojnë një efikasitet në rritje, të përdorimit të pajisjeve fiskale.

Nisur nga fakti që në total, natyrshëm kundërshtitë më të mëdha janë zhvendosur nga verifikimi në terren, tek ato që kanë të bëjnë me kontrollin tatimor operacional, anashkalime apo edhe shpërdorime të bazës ligjore të inspektorëve, vërehen në përfundim të hetimit, të atyre çështjeve që paraqiten.

- Në vitin 2014, u bë edhe kalimi i grupit të madh të tatimpaguesve të regjistruar në tatimin e thjeshtuar mbi fitimin të biznesit të vogël, nën administrimin qendror, kur më parë ishin nën administrimin e pushtetit vendor. Nga vëzhgimet por edhe konstatimet tona, pavarësisht numurit masiv të tatimpaguesve, kalimi i këtij grupi, hedhja në sistemin informatik të të dhënave, si dhe gjenerimi i urdhër-pagesave, pranimi e përpunimi i deklaratave, u bë në kohën e duhur dhe pa shkaktuar probleme tek tatimpaguesit.

- Nga Kuvendi i Republikës së Shqipërisë, në datën 17.04.2014, u miratua ligji Nr. 39/2014, lidhur me faljen e dënimeve administrative në formën e gjobave, të vëna në bazë të kontrolleve dhe verifikimeve tatimore.

Duke qenë se afati ligjor i kryerjes së veprimeve, nga administrata tatimore, ishte i kufizuar në më pak se 5 muaj, nga hyrja në fuqi e ligjit, janë marrë masat organizative nga funksionet tatimore përgjegjëse, për zbatimin plotësisht të këtij ligji. Kryesisht problematika që kërkohej të ndiqej kishte të bënte me përcaktimin e :

- të gjithë tatimpaguesve përfitues nga falja,
- tatimpaguesve që janë në proces gjyqësor,
- tatimpaguesve që kanë përfundur proceset ankimese,
- tatimpaguesve që do t'u rimbursohen pagesat e kryera.
- funksionet e administratës që do të kryejnë procesin.

Ndjekja e veprimeve hapa pas hapi, me transparencë e kordinim midis funksioneve të administratës tatimore , nuk krijoi probleme, tek asnjë tatimpagues përfitues e i përfshirë në proces.

▪ Një dukuri pozitive konsiderohet, angazhimi i funksionit të përpunimit(menaxhimit) të deklarimeve gjatë kësaj periudhe kryesisht nga DRT Tiranë. Ka një iniciativë, në drejtim të konsolidimit të praktikës së lidhur me zbatimin e nenit 67, të ligjit, nr.9920, datë 19.5.2008 « Për procedurat tatimore në RSH ».Nën problematikë ky në shumë raste të zbatimit të tij, dukshëm subjektiv nga administrata.

Ndërkohë që konstatuam dhe u informuam nga tatimpagues që ato njoftohen nga funksioni menaxhues i përpunimit të deklaratave, me mënyrat ligjore të komunikimit, kërkesë kjo,e neneve 32 dhe 36 të ligjit të lartpërmendur. Problemi i vonësve në sistemime për raste të pavullnetshme, për më tepër edhe i shoqëruar me gjoba për mosmbajtjen e dokumentacionit (subjektive në të tilla raste), ka çësuar shpesh klimën e marrëdhënieve administratë/biznes. Nga ana jonë, kemi sugjeruar në atë kohë që një praktikë e tillë të jetë e zbatueshme në çdo drejtori rajonale, jo vetëm si kërkesë procedurale ligjore, por edhe me ndikim në vetë procesin e migrimit të të dhënave tatimore individuale, reale e të sakta, drejt sistemit të ri të integruar informatik.

Ndërkohë është për t'u theksuar që me sistemin e ri informatik, ky problem tashmë është ezauruar,pasi iniciativa korrigjuese e çdo deklarate tatimore i mbetet drejtpërdrejt tatimpaguesve.

▪ Pavarësisht se ankimimet për vonesa apo mosmiratim i rimbursimitit të TVSH-së kanë qenë të pakta, nga ato që adresohen, vërehet se kanë të bëjnë me vendosje të parakushtit të një garancije(pa përcaktuar formën e saj), duke mos bërë ndërkohë rimbursimin. Duke qenë se kushti i vendosur(kuptimi, forma, afati), paraprakisht është i paqartë nga vetë drejtoritë që e kërkojnë, aq më i paqartë ai bëhet për tatimpaguesit, pasi edhe vetë neni përkatës i ligjit të TVSH-së, nuk jep asnjë sqarim apo procedurë.

▪ Një natyrë e kërkesave i adresohen praktikës që zbatohet për mbledhjen e detyrimeve të papaguara në kohë,në kushtet e mungesës së aftësisë paguese.Tatimpaguesit mund të kërkojnë të përfitojnë, nga mundësia e pagesës me këste të detyrimeve tatimore.

Mund të jetë një prezantim i përsëritur i informacionit tonë, por gjykojmë që ja vlen. Kjo është një mundësi, që tatimpaguesve, ju a jep neni 77, i ligjit nr.9920 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë". Në praktikë ky nen, krijon mundësi për arkëtimin e detyrimeve, që ndoshta në një kohë të dytë, mund të kthehen në të pambledhëshme. Kjo formë pagese krijon më tepër mundësi frymëmarrjeje, për aftësinë paguese tatimpaguesit.

Por, sipas nenit 77, pika 5, të ligjit bazë procedural, drejtoria rajonale tatimore mund ta refuzojë kërkesën, për një marrëveshje pagese me këste, ose të kërkojë garanci, para se të hyjë në një marrëveshje të tillë. Kaq shprehet ligji, kur gjithcka i lihet në dorë administrimit rajonal të tatimeve, që me gjykimin e tij, që gjithsesi mbetet subjektiv, vendos, bile edhe duke kërkuar një prag dysheme pagese, që nuk është gjithsesi i arësytuar e i mbështetur ligjërisht.

■ Një mundësi u jepet drejtorive rajonale tatimore, nga neni 109, pika 3 e ligjit nr.9920 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", për të ankimuar vendimet e drejtorisë së Apelimit Tatimor, për raste kur ato kanë shfuqizuar aktet administrative të nxjerra prej tyre. Kemi konstatuar raste, të zbatimit mekanik të këtij neni, që sjell rritje të numurit të padive, pa u argumentuar e mbështetur me bazë ligjore të plotë. Gjithashtu në këto procese, që bëhen objekt trajtimi i pushtetit gjyqësor, zakonisht tatimpaguesit e thirrur si palë e tretë, konstatojnë që është i pazgjidhur problemi i pjesëmarrjes në procese të palës së paditur (drejtoria e Apelimit Tatimor), ku ajo nuk merr pjesë në procese gjyqësore..

Opinionin ynë për këto raste, ka qenë që, zgjatjet e proceseve në gjykime në shkallë të ndryshme, rëndojnë koston edhe për buxhetin e shtetit edhe atë të tatimpaguesve, por edhe të administrimit tatimor në përgjithësi.

■ Me kërkesë të një grupimi, të grumbulluesve e përpunuesve të produkteve bujqësore e blegtorale, kemi qenë pjesë takimeve të punës, lidhur me funksionimin e skemës së kompensimit të fermerëve sipas ligjit të TVSH nr.92/74, datë 24 korrik 2014. Që në fillim, u prezantua si pikë më vete, ajo që ka të bëjë me kalendarin e marrjes fuqi të ligjit, e më pas, udhëzimit në zbatim të tij.

Sipas ligjit, skema është e detyruar të zbatohet nga data 28 gusht 2014 dhe, norma e kompensimit për fermerët, bëhet 20 për qind. Skema e kompensimit të fermerëve, duke mos qenë në fakt një skemë e mirëfilltë taksimi, por vetëm kompensimi, nuk detyron pajisjen me dokument tatimor, tip faturë të fermerit. Hyrja në fuqi e ligjit të TVSH, me përpshpejtim vetëm për fermerët, kishte qëllim edhe për t'i nxitur palët më tepër, në drejtim të tregut, por edhe formalizimit të transaksioneve.

Nga disa drejtori rajonale tatimore, në mungesë të pajisjes me NIPT, për një kohë të fermerëve, ka pasur hezitim të njohjes së normës kompensuese prej 20 për qind.

Rekomandimi ynë ka qenë që, nisur nga fryma dhe qëllimi i hyrjes në fuqi të menjëhershme të kësaj pjese të ligjit, rreth 4 muaj nga vetë ai në tërësi, një qëndrim zyrtar, në mbështetje të kërkesave ligjore të përdoruesve e përfituesve të skemës, për periudhën "vakum", do të ishte i nevojshëm. Kemi rekomanduar të mos ndërmerren veprime deri në ekstrem, por për një interval afër tremujor të njihen ato kërkesa për dokumentacion, që ishin funksionale me ligjin e mëparshëm.

■ Një kërkesë për mbështetje është adresuar, nga një grupim i bizneseve të vegjël, më tepër e natyrës sensibilizuese ndaj strukturave tatimore, për sa i takon ushtrimin të aktivitetit të tregtarëve ambulantë. Kërkesa përvec të tjerave informon, që në ambiente publike, si rrugë e sheshe brenda vijave të verdha të qyteteve, tregtarët e paregjistruar ambulantë, konkurojnë në mënyrë të pandershme bizneset e formale. Ne ju kemi përcjellë strukturave këtë shqetësim, së bashku me propozimin që edhe tregtia ambulante, duhet të kualifikohet ligjërisht me të gjitha të drejtat e detyrimet që i takojnë.

V. Risi në shërbimin ndaj tatimpaguesve.

- Kontributi për hartimin e Kartës së Tatimpaguesit, e cila është në shërbim të të gjithë tatimpaguesve. Procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë, mbështeten në dy kolona të qëndrueshme, ku :
 - e para, është ajo e përmbushjes vullnetare të detyrimeve kundrejt shoqërisë nga tatimpaguesit,
 - e dyta ajo, e rolit shërbyes të administratës tatimore për të mbajtur të fortë kolonën e parë.

Rrjedhojë e këtij binomi, janë edhe grupi që përfaqëson të drejtat themelore të çdo tatimpaguesi nga njëra anë, si dhe ai që përfaqëson, apo përcakton detyrimet që duhet të përmbushë çdo tatimpagues. Këto të drejta janë garantuar me ligj dhe po me ligj, janë përcaktuar edhe detyrimet nga ana tjetër.

Me bërjen publike të kartës, administrata, njeh dhe prezumon vullnetin e mirë të tatimpaguesve, duke i nxitur ata në përmbushjen vullnetare të detyrimeve të tyre fiskale. Njëkohësisht ajo përgjegjëson më thellë, qëndrimin e administratës tatimore në shërbim të promovimit vlerave të barazisë, të respektimit të të drejtave përmbushjes së detyrimeve të tatimpaguesve.

Fillimisht u bë publikimi i saj në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe asaj të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve. Kjo e fundit, arriti të përfundojë ndërkohë publikimin e saj në variantin print.

Ky dokument, i adresohet çdo tatimpaguesi, por edhe çdo zyrtari tatimor, për t'i paraprirë edhe çdo aksioni të vullnetshëm midis tyre, në dobi të respektimit të të drejtave dhe detyrimeve reciproke.

- Një zhvillim me vlerë e pozitivitet, ka qenë edhe vënia në funksionim e nënfaqes zyrtare (në faqen www.tatime.gov.al), të Avokatit të Tatimpaguesve. Dialogu midis palëve të përfshira në një proces, nga ne konsiderohet edhe si një mjet për forcimin e transparencës, aq më tepër kur dorë pas dore pasqyrojmë, kur transmetojmë, për opinionin publik qëndrimet e përpjekjet tona të përbashkëta. Kjo risi, pjesë e zhvillimeve pozitive të tematikave bashkëkohore, padyshim që vlerësohet nga ana jonë, pasi komunikimet e nisura me tatimpaguesit virtualisht afrojnë ato më shumë me zyrat tona, me shërbimin tonë, për të gjetur edhe zgjidhje të shpejta e cilësore. Aktivizimi i adresës elektronike në të, ka shtuar adresimet e menjëhershme të tatimpaguesve, por edhe përgjigjet tona të shpejta për to. Por përpos kësaj, rriten edhe detyrimet tona për ta bërë sa më tërheqëse e promovuese, hapësirën e vyer që kemi në dispozicion. Në fillim të çdo viti, kjo faqe do të pasurohet me qëndrime konkrete të Avokatit të Tatimpaguesve, për raste të vecanta, shprehur në opinione e rekomandime për palët.

VI. Dialogu me ata, të cilëve u shërbejmë.

Dialogu i drejtpërdrejtë dhe i hapur, me organizatat që përfaqësojnë grupe të mëdha interesi të biznesit, është konsideruar ndër synimet parësore, operacionale e strategjike të drejtorisë së Avokatit të Tatimpaguesve.

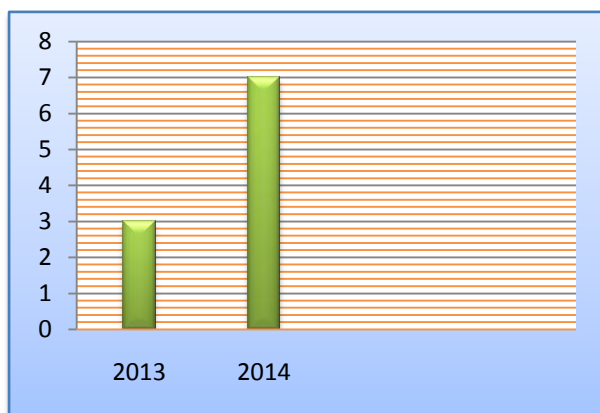
Në këto takime të zgjeruara, ne marrim një informacion të shpejtë, përsa i takon problemeve apo edhe risive të lidhura me aktualitetin, por njëkohësisht, krijojmë edhe një platformë më të qartë, përsa i takon piketave që do të mbështetet strategjia afatshkurtër e afatmesme.

Për periudhën e këtij viti raportues, janë zhvilluar 7 tryeza të rrumbullakëta e të zgjeruara, me dhoma të ndryshme e shoqata të biznesit, kundrejt vetëm 3 të tilla u zhvilluan gjithë vitin e kaluar. Në fakt, ka qenë edhe vetë biznesi më i interesuar se më parë, për të nxitur në një stad më të lartë frymën e dialogut.

Ndërkohë që objektivi ynë, për takime të kësaj natyre, do të jetë edhe për shtrirjen e të tilla veprimtarive, në qarqe të ndryshme të vendit, fillimisht tek ato më të mëdha.

▪ Figura 7.

Takime të zgjeruara me organizatat e biznesit.

Ndër takimet e zhvilluara, vecojmë sipas kalendarit të kryerjes, ato si më poshtë :

○ Në takimin me Shoqatën Shqiptare të Turizmit (ATA), me përfaqësues biznesesh të agjensive turistike, të sektorëve të akomodimit hotelier, të restoranteve, me përfaqësim gjeografik nga rajone të ndryshme të vendit. Tema kryesore që përshkoi këtë tryezë pune, ishte bashkëpunimi i industrisë së turizmit me funksionin tonë për ta bërë atë, më tepër mbështetës të tatimpaguesve të kësaj industrie të fuqishme.

Nga përfaqësuesit e industrisë së turizmit në vend, u kërkua që të nisë që në pragsezone turistike, marrja e masave nga administrata tatimore, në luftën kundër informalitetit dhe konkurrencës së pandershme.

Përveç kërkesës, për intolerancë ndaj informalitetit, bizneset e pranishme kërkuan që kontrollet tatimore, të përqëndrohen kryesisht në subjektet dhe zonat, me rrisht potencial, në bazë të një analize, si edhe rritje të nivelit profesional të kontrollorëve.

Ndërkohë që shqetësues mbetet fakti, që drejtuesit e pushtetit vendor në disa nga zonat turistike, jo gjithnjë janë të impenjuar për të ndikuar, në formalizimin e aktivitetit biznesor, në territorin që ato administrojnë.

○ Një tryezë e zgjeruar u me dhomën e Tregtisë e Industrisë Tiranë.

Organizimi i një fronti të gjerë, kundër informalitetit, ishte një kërkesë e fortë. Konkurenca e pandershme, vë në diskutim qëndrueshmërinë e bizneseve të rregullt. Nga ana jonë ju kërkua që të denoncohen me shpejtësi rastet edhe më minimale të informalitetit.

Propozimi konstant i këtij grupimi të madh biznesesh në kryeqytet, për të rritur shkallën e formalizimit, mbetet ai i heqjes përfundimtare të pragut të regjistrimit për efekt të TVSH-së në Shqipëri.

Një qëndrim zyrtar dhe ndëshkues kërkohet ndaj inspektorëve abuzues me ligjin, që me veprimet apo mosveprimet e tyre, të cilat nëse janë faktuar nga instancat apeluese me vendime të formës së prerë, duhet të mbajnë koston e tyre personale. U kërkua, që ti jepet më tepër forcë zbatuese, më tepër rol e autoritet funksionit të Avokatit të Tatimpaguesve, përfshirë edhe opinioneve e rekomandimeve të kësaj strukture.

○ Tryezë e rrumbullakët është organizuar me drejtuesit e dhomave kryesore të tregtisë në vend me temë, atë të forcimit të rolit të Avokatit të Tatimpaguesve, në ndihmë të biznesit.

Nga ana drejtorisë sonë, ju publikuan të pranishmëve rekomandimet një për një që funksioni ynë i ka adresuar për të ardhmen e afërt administratës tatimore. Thelbi i diskutimeve të hapura qëndronte në faktin që edhe ne e dimë shumë mirë, që shërbimi ynë ndodhet para dy "presioneve"; atij të ministrisë së financave për të rritur nivelin cilësor të shërbimit ndaj tatimpaguesve, si dhe atij të biznesit, për pritshmëritë që ky ka ndaj strukturës së Avokatit të Tatimpaguesve. Në përfundim, takimi u mbyll me konkluzione, që lidhen me forcimin e rolit të Avokatit të Tatimpaguesve, me nisma përmirësuese ligjore; studimin e mundësive që i japin më tepër forcë opinioneve e rekomandimeve të Avokatit të Tatimpaguesve.

○ Tradicional është bërë takimi i përvitshëm i Dhomës Amerikane të Tregtisë (AMCHAM Tirana), me Avokatin e Tatimpaguesve. Përfaqësuesit e këtij grupimi evokuan rëndësinë e dialogut.

Edhe këtu, u kërkua marrja e masave ndëshkimore ndaj inspektorëve të vecantë tatimorë që padrejtësisht kanë gjobitur apo vlerësuar bizneset, pas dhënies së vendimeve përfundimtare nga gjykatat administrative.

Një kërkesë e vecantë, ishte ajo që kishte të bënte më nevojën e pjesëmarrjes edhe të Avokatit të Tatimpaguesve në procese gjyqësore, për raste të kërkuara edhe nga vetë tatimpaguesit, përfaqësuar si palë e tretë.

Më tepër u kërkua të punohet, për trajnimin e vazhdueshëm të inspektorëve tatimorë, për të përputhur nivelin e tyre profesional me zhvillimet e vazhdueshme në vend.

○ Në Konferencën e Forumit Kombëtar të Biznesit, me temë rritjen e dialogut administratë/biznes në vend, ne u përfaqësua aktivisht, por dhe u informuam mbi përpjekjet që bëhen nga të gjithë organizatat më të mëdha të biznesit, për forcimin e dialogut. U publikuan dhe u diskutuan hollësisht disa gjetje, fryt i një anketimi në biznese të ndryshme në vend, organizuar nga anëtarët e këtij forumi. Problematika e nxjerrë nga anketimet, kishte të bënte edhe me kërkesa si përsosjen e analizës së riskut, si kriter i vetëm në përzgjedhjen e tatimpaguesve për t'u kontrolluar, rimbursimit të tatimit mbi vlerën e shtuar, por dhe nivelit të pritshëm profesional të inspektorëve tatimorë.

VII. Përfshirje në procesin përmirësues ligjor.

- Nga Ministria e Financave, si dhe në kërkesat tona të brendshme që iniciohen nga adresimet e tatimpaguesve në përgjithësi, kërkohet me forcë rritja e nivelit të shërbimit të tatimpaguesve. Në këtë kuadër edhe ndaj rolit dhe autoritetit të Avokatit të Tatimpaguesve, janë parashtruar në mënyrë konstante kërkesat për t'ju përgjigjur konkretisht kësaj strategjie.

Nga ana e drejtorisë së Avokatit të Tatimpaguesve, nisur edhe nga përvoja afër trevjeçare, kemi evidentuar ato pika që janë të më nevojshme të ndërhyhet, por edhe që të shërbejnë si platformë për periudhën e ardhshme.

Një projekt është përpiluar, e dërguar për diskutim i cili është bazuar në përvojën mbi gjithcka të kryer, kërkesave në mënyrë konstante qeverisëse, kërkesave në rritje të biznesit, për të kaluar në një stad të ri rolin e autoritetit të Avokatit të Tatimpaguesve.

Ky projekt, i cili është i balancuar midis nevojave imediate për përmirësim, kapaciteteve objektive të përthithjes, si nga administrata edhe tatimpaguesit.

- Në periudhën e dytë të vitit që u mbyll, është përfshirë edhe struktura jonë në propozimet, për paketën fiskale të vitit 2015, pas një kërkesë të DPT-së, por edhe të detyrimit tonë ligjor të përfshirjes në këtë proces të rëndësishëm.

Ne kemi dërguar propozimet tona. Ato reflektonin përshtatshmëri me disa qëndrime, që duhen përmirësuar, në mbrojtje të tatimpaguesve, por jo vetëm edhe për aspektin administrativ në përgjithësi, të mbledhjes së tatimeve. Aty propozohen nisma, për rritjen e transparencës së administratës, në lidhje me marrëdhëniet me tatimpaguesit, por edhe zbatueshmërinë e ligjit në disa aspekte të vecantë, pa harruar luftën kundër informalitetit.

- Është plotësuar një kërkesë e mëparshme e konstante e biznesit, e mbështetur nga ne vazhdimisht, me një nga rekomandimet më kryesore të vitit të kaluar. Kështu, në ndryshimet procedurale të fundvitit, u miratua vendosja e detyrimit për Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, për të publikuar vendimet e formës së prerë të Gjykatës Administrative të Apelit, të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës Kushtetuese për çështjet tatimore. Një nivel më i lartë transparence pritet, një performancë më e lartë e administratës nga vetëanaliza është e mundur.

VIII. Rekomandime.

1- Për të informuar në kohë cdo tatimpagues, me detyrimet që ai ka por edhe të drejtat paralelisht,

- Informimim për tatimpaguesit që regjistrohen rishtazi, në sportelet e QKR edhe ato, në sportelet e shërbimit e regjistrimit të tatimpaguesve, në drejtoritë rajonale tatimore në momentin e regjistrimit. Atyre të mund t'u dorëzohet, krahas një kopje të Kartës së Tatimpaguesit edhe një guidë precize, për të gjithë kalendarin e deklarimit të tyre mujor, tremujor apo vjetor. Kalendarit tregues mund të bashkohet në printim me formularin e numurit të regjistrimit(NIPT).

2- Hyrja në fuqi e sistemit të ri informatik tatimor nga 1 janari i vitit 2015,në fillimet veta mund të ketë probleme të kuptimit e zbatimit për grupe të caktuara të tatimpaguesve.Një sinjal i mirë mirëkuptimi e më pas shërbimi, do të ishte zgjerimi rrjetit të shërbimit të tatimpaguesve edhe në disa pika të reja në kryeqytet. Kjo sjell cilësi më të lartë shërbimi e kuptueshmëri, më të qartë të tij nga tatimpaguesit.

3- Vendosja e kriterëve të precize,që të bëjnë transparent e më të qartë në zbatim, procesin e mbledhjes së detyrimeve, në rastet e pagesave me këste.Hapat të mbështeten në një logjikë ekonomike, duke u bazuar e krahasuar në tregues si:

- qarkullimi i krahasuar me 1 vit më parë;
- rezultati faktik i 1 viti më parë;
- Ndryshimi i gjendjes së debitorëve;
- Ndryshimi i gjendjes së kreditorëve.

Të mos gjykohet më nga statusti juridik i tatimpaguesit, apo madhësia e shumës së kërkuar për tu paguar.

4- Për të bërë më transparent zbatimin e nenit 109, pika 3 në ligjin nr. ligjit nr.9920 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë". Sipas tij,administrata tatimore, e cila ka nxjerrë një vendim administrativ, objekt ankimi, mund ta apelojë vendimin e drejtorisë së apelimit tatimor, në gjykatë. Rekomandimi ynë është që, nga drejtoritë rajonale, të analizohen me vëmendje vendimet apeluere, që kanë shfuqizuar një qëndrim të mëparshëm të tyre.

Kjo analizë, mund të evidentojë edhe rastet e keqpërdorimit të procedurave ligjore, nga inspektorë të vecantë tatimore apo abuzim me funksionin, të përgjegjësve të tyre.

Zakonisht tatimpaguesit e thirrur si palë e tretë,në proceset gjyqësore të kësaj natyre, konstatojnë që është i pazgjdhur problemi i pjesëmarrjes në procese të palës së paditur.Rekomandimi ynë është që të sigurohet në mënyrë të padiskutueshme, pjesëmarrja në proceset gjyqësore të palës së paditur, që në këtë rast është apelimi administrativ.

5- Analizimi nga funksionet administruese qendrore, të cdo akti administrativ, të nxjerrë nga vartësit e tyre linearë, të cilin një vendim i formës së prerë të Gjykatës Administrative të Apelit, e ka shfuqizuar.

Me këtë mënyrë të vepruari, krijohet mundësia që administrata të bëjë adresim të problemeve, qofshin ato edhe ekonomike (kosto të tatimpaguesit, kosto të vetë proceseve gjyqësore për administratën), ndaj personave përgjegjës.

6- Kërkesat e drejtorive rajonale, për rastet kur vendosin parakusht vendosjen e një detyrimi(p.sh. garanci) përpara rimbursimit të TVSH, të mos i lihen spontanitetit, apo subjektivizmit. Ato të referohen në një udhëzues tip, të nxjerrë nga DPT,apo Ministria e Financave.Të përcaktohet qartë kuptimi dhe forma e garancisë, që kërkohet.

Rekomandojmë që ajo mund të jetë e kërkueshme vetëm për rastet:

- shoqëritë e reja,
- shoqëritë që kërkojnë rimbursim për herë të parë,
- shoqëritë e vlerësuara me rrisht të lartë.
- tatimpaguesit e "fjetur" për një kohë e të "zgjuar", vetëm për t'u rimbursuar

Gjithsesi asnjëherë nuk mund të kërkohet një garanci për rimbursimin e një shume kreditore të rrjedhur nga :

- i) investimet; një kufizim i tillë është antiekonomik e në drejtim të kundërt me prioritetin e qeverisë për nxitjen e rritjes ekonomike
- ii) eksportuesit; kur për hir të tyre është "shpikur" vetë mekanizmi i TVSH.

7- Rruga e mirë e ndjekur në fushën e trajnimeve masive, të të gjithë inspektorëve, në të gjitha nivelet, me fushë zbatimi të natyrës procedurale apo teknike, të mund të vazhdojë në një stad më të lartë.

Akademia e tatimeve, tashmë në rrugën e konsolidimit, të mund të mbështetet më shumë, me mjete financiare e burime të sigurta. Ngritja e nivelit teknik e inspektorëve tatimorë,do të ulë edhe më tej kostot e administrimit, si për tatimpaguesit edhe për administratën tatimore.

8- Publikimi në web-in www.tatime.gov.al, i cdo vendimi teknik, me ndikim në situatën financiare apo tatimore të tatimpaguesve, ku paraqitet qëndrimi zyrtar i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

Përvecse ky është rekomandim konstant, është edhe një kërkesë e neneve 10 dhe 28, të ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008 "Për Procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Drejtoria e Avokatit të Tatimpaguesve

Janar 2015